

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
ХУДОЖНЬО-ГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА
ТА ГРАФІКИ**

«НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ В СИСТЕМІ ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ: ДОСВІД, ПЕРСПЕКТИВИ»

Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції

**15 травня 2024 року
м. Одеса**

ОДЕСА – 2024

УДК: 378:37.09:7-057.86(08)

**Рекомендовано до друку Вченою радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського» (Протокол № 17 від 27.06.2024р.)**

Упорядники: Твердохлібова Я. М., кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри теорії і методики декоративно-прикладного мистецтва та графіки;

Спасскова О. П., кандидат мистецтвознавства, асистент кафедри теорії і методики декоративно-прикладного мистецтва та графіки.

Рецензенти: Ракович В. В. кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри образотворчого мистецтва і дизайну Херсонського державного університету;

Бартенева І. О., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Науково-методична організація процесу підготовки фахівців в системі художньо-педагогічної освіти: досвід, перспективи : тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (15 травня 2024 р., м. Одеса) / упоряд. Я. М. Твердохлібова, О. П. Спасскова. – Одеса : Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського, 2024. – 116 с.

До збірника ввійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Науково-методична організація процесу підготовки фахівців в системі художньо-педагогічної освіти: досвід, перспективи», яка відбувалася у Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» 15 травня 2024 року.

Збірник призначений для науковців (докторанти, аспіранти, магістранти), здобувачів вітчизняних та зарубіжних закладів вищої освіти, педагогічних працівників різних типів закладів освіти, художників, дизайнерів, представників творчих спілок, арт-ринку.

Автори тез несуть особисту відповідальність за достовірність поданих матеріалів та за порушення прав інтелектуальної власності інших осіб.

Олена СПАССКОВА

*кандидат мистецтвознавства,
асистент кафедри теорії і методики декоративно-прикладного мистецтва та
графіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса*

Ван Сює

*магістрантка 1 р. н.,
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського», м. Одеса*

ПИТАННЯ ТРАДИЦІЙ ТА ІННОВАЦІЙ У ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРАНТІВ- ХУДОЖНИКІВ ІЗ КНР

***Ключові слова:** діалог культур, китайське мистецтво, китайська філософія,
пейзаж.*

Культурний обмін між Україною та Китайською Народною Республікою зумовлює прагнення китайських студентів здобувати художню освіту магістерського рівня в українських вищих навчальних закладах, зокрема на художньо-графічному факультеті Університету Ушинського.

Особливості художнього мислення китайських магістрантів зобов'язують вищі художні навчальні заклади шукати нові, додаткові теоретико-методичні підходи відповідно до своєрідності їх менталітету. Молоді художники-магістранти з Китаю виховані, перш за все, на традиційному китайському образотворчому мистецтві, яке своїм корінням сягає в давньокитайську філософію, її морально-естетичне підґрунтя. Також необхідно враховувати, що художні принципи образотворчого мистецтва розроблені китайськими живописцями та каліграфами у дуже давні часи.

Сучасна вища освіта дедалі більше уникає монологу викладача, який надає студенту знання. Більш актуальною у наш час є практика діалогу між викладачем та студентом. Китайський студент, як один з учасників діалогу, навчаючись в українському університеті, пізнає культуру України, вивчає твори її філософів, письменників, художників, особливості вищої освіти та специфіку навчання мистецтву. Викладач, як інший учасник діалогу, для більш плідного управління педагогічним процесом також повинен певною мірою володіти відомостями з історії

художньої освіти в Китаї, мати необхідні знання про провідні давньокитайські філософські вчення, мати достатнє уявлення про традиційне китайське образотворче і прикладне мистецтво, творчість видатних китайських художників.

Можемо сказати, що світ китайського живопису – це світ природи, що тісно пов'язаний з життям людини. Не випадково саме пейзаж у мистецтві Китаю завжди виражав найбільш ліричні та піднесені почуття людини. Символіка китайського пейзажу стала результатом постійного звернення художників до образів природи й відтворення за їх допомогою людських почуттів. Риси характеру людини також здавна порівнювалися з природою. Так, півонія служила символом знатності та багатства, бамбук асоціювався з мудрістю вченого. Пишний лотос, що виростає ніжним і світлим із мулу, не просто гарна квітка: китайський художник вкладав у зображення лотоса особливі почуття, оскільки ця квітка – знак чистої людини, що стійко проходить через бруд і спокуси. А поєднання бамбуку, вічнозеленої сосни й квітучої дикої сливи, що зустрічається у всіх сферах китайського мистецтва, означає стійкість і вірну дружбу.

У зображення природи китайські художники втілили як свої особисті настрої, так і загальнолюдські ідеї, століттями накопичувану мудрість. Зрозумілі людям усіх епох і націй міркування про справедливість, про місце людини у світі, любов до своєї вітчизни та захоплення вічною красою природи становлять сутність поезії та живопису Китаю.

Своєрідне образне світосприйняття, пов'язане з постійним спілкуванням з природою, зародилося в Китаї ще в давнину, і з того часу, протягом багатьох століть перетворювалось на складну і детально розроблену естетичну систему. Накопичені досвідом багатьох поколінь, перевірені часом правила вказують на послідовні пошуки найбільш цілісного вираження у мистецтві уявлень людини про світ природи. Жодна з характерних рис побудови чи колориту пейзажного живопису не була випадковістю. Створений у середньовічному Китаю пейзажний живопис проніс крізь століття форми та методи, що склалися ще в давнину. Своєрідність виразних засобів, з давніх-давен вироблених у Китаї, і незмінний алегоризм мистецтва, становлять особливу специфіку образного сприйняття дійсності.

Кожен китайський пейзаж відкривається як цілий світ, сповнений відчуттям то світлої радості земного буття, то смутком, навіяним тишею та величністю природи.

Людина, яка споглядає середньовічний китайський живопис, ніби відчуває себе першовідкривачем, який потрапив, несподівано для себе, в прекрасний казковий світ, правдивий і водночас фантастичний. Вдивляючись у китайську картину, глядач сам мимоволі ніби входить у неї, перетворюючись то на мандрівника, то на дослідника, то на поета. Художник розкриває таємниці природи, викликаючи у глядача широкі поетичні асоціації.

На нашу думку, необхідно включити до підготовки китайських магістрів-художників питання, присвячені зв'язку китайського традиційного живопису та графіки з основними давньокитайськими морально-філософськими та естетичними вченнями. Зокрема, слід звернути увагу на один із шедеврів давньокитайської філософії – трактат «Книга Змін» («І-Цзін») [2], що є збірником загальнолюдських прикладів життєвих ситуацій, які гармонійно вирішуються в певних (відзначених у трактаті) умовах, при синергетичній єдності протилежних сил «ЯН-ІНЬ», а також зазначаються випадки неможливості їх вирішення.

Видатний пам'ятник китайського традиційного живопису – «Слово про живопис із Саду з гірчичне зерно» [1] може стати суттєвою підмогою у дипломній роботі китайських магістрів-художників, які обрали художньо-творчий напрямок. У педагогіці мистецтва, за умови теоретико-практичного поєднання найважливіших положень трактатів «Книги Змін» та «Слова про живопис», можуть відкриватися нові ракурси взаємодії українського, європейського та китайського традиційного живопису та графіки.

Філософська сутність творів китайського традиційного живопису, композиційна витонченість їх структури, виразність форм та художніх образів, – всі це може зробити значний внесок у процес подальшого вдосконалення теоретико-методичної та художньо-творчої підготовки китайських магістрантів в українських вищих навчальних закладах.

Список використаних джерел

1. Mustard Seed Garden, a Chinese Painter's Manual. URL : https://archive.org/details/brooklynmuseum-o17617-mustard-seed-garden-a-chinese/brooklynmuseum-o17617i000-05.583_vol1_cover_PS2.jpg
2. І-цзін. Книга змін. Харків : Фоліо, 2024. 288 с.

Зміст

Бартенєва І., Фазлуєв В. Теоретичні аспекти підготовки майбутніх фахівців мистецького спрямування до формування естетичної культури здобувачів освіти.....	3
Богайчук Л., Гвоздьова О. Образ Тараса Шевченка у творчості сучасних художників.....	7
Бредньова В., Прохорец І. Особливості методики графічної підготовки студентів молодших курсів на сучасному етапі.....	10
Брянський Г. Сенс педагогічно-мистецької творчості майбутнього вчителя образотворчого мистецтва у новітніх освітніх реаліях.....	13
Волинська О. Національна мистецька освіта України: досвід Галичини.....	17
Ворніков В. Формування толерантного менталітету особистості в світлі сучасних принципів навчання: інтегративна єдність мистецтва й педагогіки.....	20
Главенчук О. Метод викладання. Девіз викладача і здобувача освіти: «Будь-яке навчальне завдання виконане здобувачем освіти – потенційна виставкова робота».....	25
Гоманюк В. «Кодима-фест» – творча лабораторія Одеського художнього фахового коледжу ім. М. Б. Грекова (досвід практичної роботи 2016-2019 н. р.).....	32
Ейвас Л. Самобутність професійного мистецтва витинанки дніпровського регіону.....	34
Ейвас Л., Губа А. Народна обрядова символіка у декоративних композиціях сучасних українських митців.....	37
Ковальов О., Мірошниченко Н. Історично-мистецькі основи етнокультурної спадщини Сіверщини.....	41
Котова О., Лі Сяосюань Орнаментальні особливості у методиці створення портретного образу в декоративній скульптурі.....	46
Красюк І. Освітні втрати та шляхи їх подолання в умовах воєнного стану.....	48
Крижевська С Необхідні складові підготовки майбутніх викладачів образотворчого мистецтва.....	52
Литовченко Н., Поступаленко Р. Популяризація українського мистецтва за кордоном під час війни.....	54
Лоза Н., Борисюк З. Анімалістика у художньому ткальстві. Шлях у пошуку художнього образу у навчанні здобувачів вищої освіти художньо-графічного факультет.....	57
Малік О. Артрезиденція «Ціна свободи» – новації в творчому середовищі візуального мистецтва України.....	59
Мунтян С. Значення Петриківського розпису в сучасному мистецтві.....	61
Орос І. Сучасні інтерактивно-розвивальні методи навчання майбутніх художників-педагогів: поєднання друкованої та комп'ютерної графік.....	63

Петренко О., Люта Д. Петриківський розпис у його культурно-історичному й художньо-педагогічному вимірах.....	68
Петренко О., Щербакова Л. Естетично-ментальні параметри побудови індивідуальної роботи зі студентами в межах курсу «Художньо-прикладна графіка».....	72
Петрук Р., Воронюк А. Досвід розпису монументального об'єкта під керівництвом Володимира Прядки.....	77
Петрук Р., Прокопенко Г. До питання розробки монументального об'єкта як навчального завдання.....	79
Ракович В. Синтез традиційних і сучасних підходів під час вивчення матеріалознавства у живописі.....	81
Резніченко Г. Тарас Шевченко в українському образотворчому мистецтві.....	85
Смичковська О., Бредньова В. Удосконалення підходів до навчання онлайн на практичних заняттях з графічних дисциплін.....	88
Спасскова О. Дослідження декоративно-прикладного мистецтва Слобожанщини XVII – XVIII ст. у виданнях з книжкової колекції Бібліотеки Університету Ушинського.....	91
Спасскова О., Ван Сює Питання традицій та інновацій у підготовці магістрантів-художників із КНР.....	94
Спасскова О., Владиченко-Переверзєва М. Вплив народного мистецтва на українську книгу для дітей 60-тих років XX століття.....	97
Тарасенко О., Олійник О. Методика пошуку та вирішення художнього простору в живописній тематичній композиції «Різдво».....	99
Твердохлібова Я. Методична підготовка майбутніх вчителів образотворчого мистецтва.....	102
Харитонова І. Обґрунтування щодо ведення дисциплін «Робота на пленері», «Практика на пленері» елементарного підрівня початкової мистецької освітньо-виховної діяльності КЗПСО «Мистецька школа №15 імені Т. І. Боевої м. Одеси».....	107
Шевчук Т. Візії війни в сучасній українській політичній карикатурі та постері.....	109
Школьнік О. Тема козацтва в образотворчому мистецтві як засіб формування патріотизму і національної ідентичності особистості: історичний аспект.....	117

Наукове видання
НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦІВ В СИСТЕМІ ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ:
ДОСВІД, ПЕРСПЕКТИВИ
Всеукраїнська науково-практична конференція
м. Одеса, 15 травня 2024 року